

GŁOS LEKARZY

DWUTYGODNIK, POŚWIĘCONY SPRAWOM ZAWODOWYM LEKARSKIM, DEONTOLOGII LEKARSKIEJ I ZAGADNIENIOM Z ZAKRESU MEDYCYNY SPOŁECZNEJ.

SUBWENCYONOWANY PRZEZ IZBĘ LEKARSKĄ WSCHODNIO-GALICYJSKĄ.

:: WYCHODZI PIERWSZEGO I PIĘTNASTEGO KAŻDEGO MIESIĄCA. ::

REDAGUJE KOMITET.

REDAKTOR NACZELNY: DR. SZCZEPAN MIKOŁAJSKI.

ADRES W SPRAWACH REDAKCYJNYCH I ADMINISTRACYJNYCH:

DR. SZCZEPAN MIKOŁAJSKI
LWÓW, UL. ŚNIADECKICH 6.

:: :: TELEFON NR. 48/VJ. :: ::

PRENUMERATA ROCZNA WYNOŚI 6 KORON :: W ROSYI 3 RUBLE ::
W NIEMCZECH 6 MAREK :: WE FRANCYI 6 FRANKÓW.

WSZELKIE PRZESYŁKI PIENIĘŻNE ADRESOWAĆ NALEŻY:

DR. JAKÓB MOSZKOWICZ, LWÓW, UL. AKADEMICKA 28.

KONTO CZEKOWE POCZT. KASY OSZCZĘD. NR. 39.786.

W JEDNOŚCI SIŁA!

TREŚĆ: O poprawę bytu lekarzy szpitalnych. — Poświęcenie Zakładu dla chorych zakaźnych. — W fejletonie: Dr. Tadeusz Miszke. Myśli, spostrzeżenia i uwagi z podróży. — Krewki adjukt sądowy. — Sprawozdanie Izby lekarskiej wschodnio-galicyjskiej. — Kronika.

O poprawę bytu lekarzy szpitalnych.

Przed rokiem zebrał się lekarze szpitalni w Przemyślu na naradę co do sposobu, jakby poczynić kroki w celu podniesienia płac lekarzy, przy szpitalach zajętych, specjalnie zaś lekarzy szpitali prowincjonalnych. Na tem zebraniu został wybrany Komitet, który miał udać się do Marszałka krajowego z przedstawieniem naszych żądań. Komitet ten swoje uczynił jeszcze za marszałkowania śp. Badeniego, ale nam lekarzom szpitalnym, nawet w poufnej drodze nie zdał dotychczas sprawy ze swej delegacji. Przeto obecnie przy zbliżającym się otwarciu Sejmu i po zmianie osoby Marszałka krajowego, należałoby znów jakieś odpowiednie kroki poczynić i interweniować w tej sprawie. Lekarze szpitalni powinni iść śladami nauczycielstwa, które przecież dostało polepszenie bytu i płac, a mimo to dalej konsekwentnie robią kroki, żeby jeszcze swój byt lepiej zabezpieczyć. Nie trzeba sprawy zasypiać, a raz poruszoną dalej prowadzić, bo bez naszych starań nikt się o nas nie upomni, a gdyby się nawet kto upomniał, jeśli nie będzie miał poparcia ze strony interesowanych w tym wypadku, to z pewnością nic nie uzyskamy.

Stcsunki o tyle są teraz lepsze, że obecnie i w Wydziale krajowym mamy lekarza, referenta tych spraw, jest również i dwóch krajowych inspektorów szpitali, lekarzy, którzy, mam pełną nadzieję, z całą siłą poprą nasze słuszne żądania.

Dlatego zwracam się do wszystkich kolegów lekarzy szpitali prowincjonalnych, a szczególnie do Komitetu, który już w tej sprawie czynił zachody, żeby obecnie znów sprawę naszą wznowili i albo znowu zebrałi kolegów na naradę, albo na podstawie dawnego upoważnienia poczynili odpowiednie kroki, w celu polepszenia płac i bytu naszego. W każdym razie pożądaną by była w tym kierunku dyskusja.

Dr. Połochajło w Lubaczowie.

*

Do powyższej odezwy kel. Połochajły pozwalam sobie dać parę uwag.

Położenie lekarzy szpitalnych znalazło należyte wyrozumienie zarówno w Wydziale krajowym, jak zwłaszcza w Komisji sanitarnej Sejmu, gdzie prof. Mars bardzo gorliwie o podwyższenie płac szpitalnych czynił starania.

Ponieważ stan finansów krajowych nie jest wcale zadowalający i przeprowadzenie reformy płac w szerszym zakresie

było naraz niemożliwym, uwzględniono w roku ubiegłym postulaty lekarzy szpitalnych we Lwowie i w Krakowie, odraczając poprawę bytu lekarzy szpitali prowincjonalnych.

Ale to odroczenie nie powinno trwać zbyt długo, gdyż w przeciwnym razie wśród lekarzy szpitalnych na prowincji zapanuje rozgoryczenie uzasadnione i zniechęcenie do pracy.

Pomimo trudności finansowych muszą znaleźć się fundusze na odpowiednie uposażenie tych pracowników, którzy w szpitalach prowincjonalnych oddają swe usługi dla dobra chorych i zadanie to spełniają z uznania godnym poświęceniem.

Minęły już te czasy, gdy posada lekarza szpitalnego była zaszczytnym odznaczeniem, otwierającym drogę do intratnej praktyki prywatnej. Dziś lekarz szpitalny na prowincji musi znaczną część dnia poświęcać służbie szpitalnej i nie może tych zajęć spełniać jedynie ubocznie w chwilach, wolnych od pracy w praktyce prywatnej.

Nasze szpitale prowincjonalne pod względem opieki lekarskiej współzawodniczą ze stołecznymi i stały się czynnikiem ważnym, budzącym w masach ludowych zaufanie do sztuki lekarskiej. Na tej wyżynie szpitale nie zdołają się długo utrzymać, jeśli lekarzom szpitalnym nie zapewni się należyte warunki egzystencji.

Sądzimy, że koledzy w Wydziale krajowym dokładnie zdają sobie sprawę z tych stosunków. Słusznie też kol. Połochajło zwraca uwagę na zmianę w osobie Marszałka, bo hr. Gołuchowski, jako długoletni przewodniczący Komisji sanitarnej sejmowej, ma niewątpliwie jak najlepsze w tej sprawie informacje i jak najlepsze chęci.

Jeżeli więc Komitet, o którego istnieniu i działalności nie było słyhać, zabierze się ponownie do poruczonych mu starań, można mieć nadzieję, że znajdzie się u czynników kompetentnych życzliwe wyrozumienie.

Dr. Szczepan Mikołajski.

Poświęcenie Zakładu dla chorych zakaźnych.

Po długich staraniach i pracach wstępnych nareszcie do czekało się miasto Lwów i kraj otwarcia pierwszych trzech pawilonów dla chorób zakaźnych przy kraj. szpitalu powszechnym. Brak pomieszczenia odpowiedniego dla chorych zakaźnych był powodem wielkich klęsk dla Lwowa, przyczyniał się

Nowość!

PLANTACOL

Syrup z Plantago lanceolata, jedyny wypróbowany i niezawodny środek przeciw kokluszowi u dzieci, nie zawierający żadnych narkotyków — jak również

Laboratorium chemiczno-farmaceutyczne Apteki pod „Hygiea“ EMILA JEZIERSKIEGO dz. B. SCHEINBACH, Lwów, ul. Gródecka 30. — Telefon 1181.

PLANTACOL CODEINATUS

Syrup Sulfoguajakolowy z Plantago i kodeiną przeciw kaszlowi, katarom i zapłegmieniom płuc u dorosłych poleca PT. Panom Lekarzom do ordynacji

Nowość!

Apteka pod Św. Anną

OTMARA THADERA we Lwowie przy ulicy Janowskiej I. 52 została otwartą.

MEBLE

w największym wyborze po nader niskich cenach tylko u

HENRYKA FISCHA

Lwów, Pasaż Mikolascha.

Ulgi w splatach.

bowiem do rozpowszechnienia zaraz w mieście, które przy szpitalnem izolowaniu pierwszych chorych w zarodku stłumić by można było.

Dziś stwierdzić możemy, że w części już zaradzono potrzebie w sposób, przynoszący chlubę czynnikom kompetentnym, bo 3 pawilony pierwsze dla chorych zakaźnych zbudowano i urządzono według wszelkich wymogów postępu. Znaczący przyznają, że tak wzorowo urządzonego zakładu nie ma nawet za granicą, jakkolwiek w innych krajach środki finansowe na szpitalnictwo są o wiele większe.

Szpital pawilonowy dla chorych zakaźnych powstał dzięki ofiarności gminy, która bezpłatnie odstąpiła ośmiomorgowy grunt wartości przeszło pół miliona koron i dzięki ofiarności kraju, który na cele budowy wyznaczył milionowe fundusze.

Poświęcenia dokonał arcyb. ks. Bilczewski w otoczeniu duchowieństwa i w obecności reprezentantów władz i świata lekarskiego, którzy o godz. 11 zapełnili kaplicę w pawilonie, przeznaczonym na mieszkanie zakonnic.

Po odprawieniu modłów przepięknie przemówił arcybiskup Bilczewski, dowodząc, że szpitalnictwo wogóle nie było znane u pogan a jest owocem kultury chrześcijańskiej, który zrodził się na gruncie zasad miłości bliźniego. Chrystus był lekarzem, uzdrawiającym tłumy chorych i kalek, był największym Samarytaninem. W jego ślady wstępują lekarze i zakonnice, oddając w zakładzie dla chorych zakaźnych posługę z narażeniem własnego życia. Tu miłość okazuje się silniejszą, niż śmierć. Błogosławiąc nowemu zakładowi, wspominał z wdzięcznością o trosce kraju, który nie szczędził ofiar na wyposażenie godne instytucji.

Dr. Bernadzikowski imieniem Wydziału krajowego streścił przebieg prac i starań o budowę zakładu, podniósł wzorowe jego wykończenie i porucił zakład opiece dyrektora szpitala.

Dr. Rutowski złożył podziękę Wydziałowi krajowemu i w szczególności dr. Bernadzikowskiemu za urzeczywistnienie tak ważnego postulatu, prosząc o wybaczenie, że nieraz musiał w interesie sprawy wypowiadać gorzkie słowa, gdy widział, jak z powodu braku szpitala dla zakaźnych miasto ponosiło olbrzymie szkody w swym rozwoju ekonomicznym i w zdrowiu mieszkańców.

Potem rozpoczęło się zwiedzanie zakładu. Orowadzali gości dr. Bernadzikowski, dr. Müller, dr. Starzewski i inż. Rydzewski, wyjaśniając szczegóły.

Dokładny opis zakładu wymagałby napisanie obszernej rozprawy. Tu ogólnie tylko zaznaczymy, że w całym planie, w instalacjach, w urządzeniach zastosowano wiele oryginalnych pomysłów i zużytkowano wszystko, co wskazywał najnowszy postępek nauki i zagraniczne podobne zakłady.

Na razie jest gotowych kilka pawilonów, mianowicie pawilon przyjęć, pawilon obserwacyjny, dwa pawilony dla chorych i budynki gospodarskie: dom mieszkalny dla lekarzy, dom mieszkalny dla siostr zakonnych, pomieszczenie dla pracowni chemicznej i bakteryologicznej, kotłownia, desinfektor.

Wszystkie budynki ogrzewane są centralnie przy zastosowaniu systemu „dalekonośnego“ ogrzewania, umożliwiającą ogrzanie pewnych tylko pawilonów lub nawet pewnych tylko sal lub części budynków. Wodociągi zaopatrzone przyrzędem, dowcipnie obmyślanym a uniemożliwiającym cofanie się wody wstecz i uchylającym przeniesienie tą drogą zarazków poza obręb zakładu. Wszelkie nieczystości poddaje się nasamprzód przegotowaniu w osobnych przyrządach a następnie ściekają kanałem do zbiorników, gdzie przyrząd automatyczny dokonuje zmieszania zawartości z roztworem desinfekcyjnym chlorku wapna. Dopiero po takim dwukrotnym odkażeniu dostają się ścieki do kanału miejskiego.

Nadzwyczajną przezorność zastosowano przy urządzeniach w celu dokładnego izolowania chorych. Nawet żywność podaje się dla tych chorych przez ciekno i przelewa do osobnych naczyń oddziałowych. Żaden przedmiot i żadna osoba nie może się wydostać z oddziału zakaźnego bez najdokładniejszego odkażenia. W tym celu obsługa telefoniczna znalazła szerokie zastosowanie. Szczegóły, odnoszące się do osoby przyjętego chorego, recepty, wykaz potraw, telefonicznie dyktuje się z oddziału do budynku administracyjnego, aby nie było potrzeby przenosić z oddziału żadnych papierów a wraz z nimi i zarazków. Publiczność może mieć dostęp do chorych, jednak z wykluczeniem jakiegokolwiek zetknięcia z chorymi. Do takich wizyt służy ubikacja, przedzielona szczelnie szklaną ścianą. Przez szybę można się z chorym rozmówić, gdyż, jak podczas zwiedzania zakładu przekonano się, nie tamuje ona zupełnie głosu.

Oddane do użytku chorych trzy pawilony mieszczą 120 łóżek i na razie przeznaczone są głównie dla szkarlatyny, dyfteryi i tyfusu. Jednak każdy z dwóch głównych pawilonów podzielony jest na cztery oddziały z odrębnym wchodem i całym urządzeniem, tak, że już obecnie w każdym z tych oddziałów inną chorobę zakaźną pomieścić można, zapobiegając równocześnie niebezpieczeństwu zakażenia się chorego inną chorobą.

Pawilon obserwacyjny ma także służyć do ścisłego odosobnienia i szpitalnego leczenia ciężkich chorób w razie pojawienia się pierwszych przypadków cholery, dżumy itp. Składa się ten pawilon z kilku zupełnie oddzielnych apartamentów. Każdy apartament posiada pokój pielęgniarki, pokój dla chorego i łazienkę. Po opróżnieniu poddaje się te ubikacje jak najgruntowniej desinfekcyi.

W całym szpitalu nie ma do obsługi chorych służby niższej, lecz całą służbę u chorych spełniają zakonnice-pielęgniarki, które odbyły poprzednio praktykę w szpitalu powszechnym, przebyły kurs kilkumiesięczny pielęgniarstwa i złożyły egzamin. Tak ukwalifikowany personel jest niezbędny, gdyż pielęgniarka musi rozumieć cały skomplikowany mechanizm izolacji i desinfekcyi, aby przepisy skrupulatnie wykonywać.

Urządzenie wewnętrzne dla wszystkich chorych jest jednokowe i pod tym względem nie rozróżnia się żadnych klas, nędzarz otrzymuje tę samą opiekę, co bogacz. Różnica klas polega jedynie i wyłącznie na pewnych odmianach wikt, co przy gorączkowych chorobach zakaźnych bardzo podrzędną odgrywa rolę.

Natomiast klasyfikuje się rozmieszczenie chorych jedynie według ich cierpienia. Separatki służą nie dla zamożnych pierwszoklasowych, lecz dla chorych, wymagających uchylenia od nich wszelkich zewnętrznych wrażeń, lub dla chorych, którzy budzą wstręt u towarzyszy niedoli. Dla chorych niespokojnych a nieprzytomnych lub szalonych są osobne łóżka, zabezpieczone siatką.

Każdy chory ma zapewnione takie udogodnienia i taką opiekę, że nawet w zamożnym domu lub w wykwintnem sanatorium ponad to nic otrzymania by nie mógł.

Salie obszerne, dobrze oświetlone. Umebłowanie jak najprostsze: łóżko, szafka nocna, krzeselko. Ale z tą prostotą, konieczną przy chorych zakaźnych, łączy się celowość i wygoda. Wypróbowano wiele modeli, zanim zdecydowano się na typ łóżka, należycie obmyślany. Do łóżka można umocować bardzo praktyczny stolik, służący podczas jedzenia lub do pisania i czytania w łóżku. Do przewozu chorych są lektyki na kółkach. Chory w razie potrzeby otrzymuje dzwonek elektryczny dla awizowania pielęgniarki.

Oświetlenie elektryczne da się stopniować. Zegary w sa-

Pigułki Thyreothobrominy

Prof. Dra MALDĚJOWSKIEGO

do leczenia otyłość.

Dobre wyniki przy rozedmie i dychawicy. (Patrz artykuł w Časopis lékařův českých Nr. 21 z r. 1907. Oester. Aerzte-Zeitung 1909: Ueber Thyreothobrominipillen Prof. Dr. Mladějovský, Dr. J. Höhn w Bad Radein).

Wyrabia: Apteka B. Fragnera, Praga III.

Składy w aptekach

STANISŁAW KĘDZIERSKI, Lwów, ul. Chorążczyzny I. 5.

Długoletni współpracownik najlepszych firm krawieckich w Paryżu i Londynie wykonuje wszelkie roboty w zakresie krawiectwa z szykiem wielkomięskim. Poleca się WPanom lekarzom.

„Rekord”

Lwów, Żybuńska 14. Tel. 2026/IV.

Zlecenia wykonuje się na żądanie także porą nocną. Pisanie na godziny w prywatnych kancelaryach.

Sprzedaż amerykańskich maszyn do pisania najlepszych systemów, jakoteż wszelkich przyborów do maszyn.

Michał Kmiciński

Pierwsza koncesyjonowana fachowa szkoła szybkiego pisania na maszynie rozpoczyna nowe kursa na podstawie zatwierdzonego przez c. k. Radę szkolną krajową planu nauki. Wpisy codziennie od godz. 9—1 i od 3—8.

Koncesyjonowane biuro szybkiego przepisowywania i powielanie pism sporządza czystopisy i odpisy wszelkiego rodzaju pism, dokumentów kosztorysów i t. p. **Gwarancja za dyskrecję i bezbłądne wykonanie.**

lach, wstawione w ścianę, bez żadnych przyrządów do nakręcania, utrzymywane w ruchu za pomocą elektryczności, w nocy oświetlone.

Zresztą na każdym kroku, w każdym drobiazgu nawet wiadać ogromną staranność o zapanowanie nad zarazkami i ich niweczenie.

Tu wzgląd na zdrowie chorych i bezpieczeństwo otoczenia przemógł wszelkie inne względy.

Estetyka architektoniczna nawet musiała się poddać pod rozkazy higieny. Architekci wiedli spór o ganki i schody na froncie pawilonów dobudowane i rzekomo szpecące, ganki te jednak były niezbędne w celu donoszenia potraw do okien frontowych a tylko przez okno, nie dotykając nawet naczyń oddziałowych, wolno chorem żywić dostarczać. Za to wewnątrz po drugiej stronie okna ma pielęgniarka kuchenkę podłączoną do ogrzewania i podziału potraw. Ma i lodownię do chłodzenia innych artykułów. Ma wszystko, czego gospodarka jej wymaga.

Kto nie jest architektem, tego zapewne ganki razić nie będą i może zgodzi się ze sprawozdawcą, że pawilony na zewnątrz miłe czynią wrażenie.

Więc z uznaniem wymienił trzeba, że projekt budowy według wskazówek kraj. inspektora szpitali Dr Müllera i Dyr. szpital. Dr Starzewskiego, doskonale wypracował architekt Wydziału kr. Adolf Kamieniobrodzki, budowę dobrze prowadził p. Kazimierz Kamieniobrodzki, a z ramienia Wydziału krajowego prof. Derdacki, że mechaniczne urządzenia zmyślnie i celowo, po części według oryginalnych koncepcji, uskutecznił inż. Wydziału kraj. Kaczanowski i Rydzewski. Instalacje zaprowadzili pp. Chylewski Wójcicki, gazowych i elektrycznych urządzeń dostarczyły zakłady miejskie, a sprzęty i przybory szpitalne zrobił Górecki z Krakowa.

Wogóle posługiwano się prawie wyłącznie pracą sił krajowych tak, że całość jest tworem rodzimej kultury i przemysłu polskiego.

Kńczymy to krótkie sprawozdanie życzeniem, by ta nowa placówka w walce z chorobami zakaźnymi przyniosła społeczeństwu i cierpiącym jak największy pożytek, oraz by słowa szefa departamentu sanitarnego Wydziału kraj. Dr Bernadzikowskiego, wypowiedziane w przemówieniu podczas otwarcia o zamierzonej przez Wydział kraj. budowie dalszych pawilonów z uwzględnieniem sanatoryjnego leczenia chorych gruźliczych, ziściły się jak najrychlej.

Dr. S. M.

Krewki adjunkt sądowy.

W pewnej miejscowości we wschodniej części kraju zaszedł wypadek, który w kołach lekarskich wywołał wielkie oburzenie. Interweniowała w tej sprawie Izba lekarska, interweniował także jeden z posłów do Rady państwa zarówno w kołach poselskich, jak u władz krajowych tak, że sprawa ta nabrała już szerszego rozgłosu.

Zajście, o które tu chodzi, ma przedewszystkiem znaczenie symptomatyczne, świadczy bowiem do jakiego stopnia lekceważy się lekarzy i stan lekarski i czego u nas może sobie wobec lekarza, posiwiątego w pracy, pozwolić pierwszy lepszy urzędnicy.

Rzecz miała się następująco:

Na małym partykularzu galicyjskim młodzieńki adjunkt sądowy wezwał dwóch lekarzy miejscowych na wieś do komisji sądowno-lekarskiej w celu zbadania dwóch uszkodzonych na ciele osób i wydania orzeczenia.

Dr. TADEUSZ MISZKE.

Myśli, spostrzeżenia i uwagi z podróży.

W Monaco i Monte Carlo trudno o księgarnię, natomiast jest dużo szynków, więc nie można się nudzić. Prócz tego są dzienniki, jak wszędzie, tak i tu znacznie tańsze, niż książki, więc je łatwiej wyrzucić, nawet nie przeczytawszy.

Tak Włosi, jak i Francuzi, dzielą się między innymi także na takich, którzy pracują dla bliższej i najbliższej i takich, którzy pracują dla dalszej i najdalszej przyszłości. Podobnie jak w innych krajach, nie ma zgody między tymi dwoma obozami od najdawniejszych czasów i jedni drugich za głupców uważają.

Stronnictwa polityczne istnieją zarówno we Włoszech, jak i we Francji i każde z nich ma wyłączny przywilej zbawczego działania dla ojczyzny.

Na Riwierze francuskiej czytać można gdzieniegdzie na murach napisy „bądźcie dobrzy dla zwierząt”. Sprawa na pozór całkiem prosta, ale uczeni różnie się na nią zapatrują. Jedni twierdzą, że we Francji wystarczy napisać coś choć by palcem na ścianie, aby się ludzie do tego stosowali i dodają, że wielka ilość szynków i innych pokrewnych instytucji znakomicie się przyczynia do propagandy miłości nie tylko zoologicznej, botanicznej i mineralogicznej, ale nawet antropologicznej, jednym słowem do podniesienia moralnej stopy życiowej.

Natomiast inni zapewniają, że takie pisanie po ścianie bez głębszego ujęcia wychowania publicznego jest tem samem, co się u nas nazywa kiwaniem palcem w bucie, albo austriackim gadaniem.

Kto nie jechał trzecią klasą włoską koleją, ten nie może mieć wyobrażenia, jak lud włoski umie wrzeszczeć, gestykutować i pluć zbiorowo. Nie mogłem sobie tej przyjemności odmówić i kilka pouczających tur włoską trzecią klasą zrobiłem. Prócz innych epizodów, zajęła mnie rozprawa o wojnie trypolitańskiej gęstego tłumu w trzeciej klasie. Bezpośrednią podnie-

tą była partya rezerwistów, powołanych pod broń na teatr wojny, którzy z nami jechali. Na głowach znane czerwone czapki na kształt fezów z niebieskimi sznurami, o guzach na końcu rozstrzępionych, w ustach cygara, przez plecy przewieszane manierki i torby płócienne, miny wcale zawiesziste.

Uniformów jeszcze nie mieli i walizek z sobą nie wzięli. Baby z tego przedziału dyskretnie płaczą i obcierają oczy i nosy w brudne chustki kolorowe. Żołnierze rozmawiają żywo, ale poważnie ze wszystkimi — widać po nich, że czują się bohaterami chwili. Opuszczając pociąg na jakiejś małej stacyjce, żegnają się z nami ruchami rąk i krótkimi słowy. Pozostali rzucają im na drogę „szczęścia i odwagi”. Te dwa słowa są właściwie jedynym pięknym rysem, który mi się udało podpatrzeć u ludu włoskiego w tej podróży.

Oglądałem kartki z fotografiami pięknych beduinów, które żołnierze mieli ze sobą. Opowiadano mi, że tysiące takich kartek rozrzucono po całej Italii. Ma to być rzekomo jeden ze środków, którymi partya wojny stara się zachęcić wojaków do walki o cześć ojczyzny i nową ziemię.

Zwiedzając włoskie i francuskie kościoły, zauważyłem, że tam tak samo pobożnie kaszla, rozglądają się i ziewają, zwłaszcza podczas kazania, jak u nas. Każda świątynia ma swoich dewotów i dewotki. Oni i one współzawodniczą w gorliwości między sobą, naprawiając bieliznę kościelną, troszczą się o przyozdobienie kościoła, zbierają składki, zażywają często tabakę, chodzą w czarnych strojach i wydają dziwną woń eklezjastyczną.

Prawdziwie miły dźwięk dzwonów przypomina żywo wszystkie opery włoskie, w których się używa dzwonek do wywołania odpowiednich nastrojów.

Ani na włoskiej ani na francuskiej Riwierze nie udało mi się spotkać ziomek, chociaż ich wszędzie jest dosyć według wykazów. Dobrze jest czasem odetchnąć od swojszczyzny, aby ją potem tem lepiej można ocenić. Trudno zresztą było nam spotkać się, bo ja z reguły odpoczywałem w nocy po dzien-

Zakład instalacyjny dla wodociągów i gazociągów

POD FIRMA

ARTUR BOLEK

Lwów, ul. Zielona 15

(róg Kampiana)

poleca się łaskawym względom
PT. Lekarzy.

RAMOGEN

Marka słowna dla zgęszczonego mleka dla oseków według Biedert'a („BIEDERT's Rahmgemenge“).

Uznane za najlepsze, jałowe pożywienie mleczne do odżywiania zdrowych jakoteż do leczenia oseków i starszych dzieci z zaburzeniami w trawieniu.

Próbki i piśmiennictwo bezpł. przez

Oesterreichisch-ungarische Milchwerke in Linz a. D.

Obaj lekarze zbadali pierwszego uszkodzonego, uznali uszkodzenie za ciężkie i jeden z nich podyktował do protokołu wywód oględzin i orzeczenie, poczem obaj protokół podpisali.

Z kolei obaj lekarze zbadali drugiego uszkodzonego, u którego uznali lekkie uszkodzenie ciała. Jeden z lekarzy podyktował do protokołu wywód oględzin i pierwszy podpisał protokół.

Gdy drugi znawca chwycił za pióro, by protokół podpisać, adjunkt sądowy wzbronił mu tego, zaznaczając, że uszkodzenie jest lekkie a więc potrzebne jest orzeczenie tylko jednego znawcy.

Lekarz zupełnie słusznie odpowiedział, że orzeczenie jest wynikiem badania, do którego dwóch lekarzy wezwano, że więc obaj ci wezwani lekarze, którzy komisyjnie uszkodzonego badali, protokół podpisać powinni.

Wskutek tego zupełnie słusznego i skromnego przedstawienia krewki adjunkt sądowy pozwolił sobie na szereg zarządzeń, które muszą być przedmiotem jak najsurowszego dochodzenia.

Mianowicie natychmiast nałożył na lekarza grzywnę 50 koron, a gdy zasądzony zażądał wyroku na piśmie w celu wniesienia odwołania, adjunkt powtórnie nałożył na niego grzywnę 50 koron.

Lekarz oświadczył, że wobec tego nie ma tu już co robić i chciał opuścić lokal. Wtedy adjunkt nałożył na niego trzecią grzywnę 50 koron i zagroził mu żandarmami, wywołując, że zapłacił lekarzowi za cały dzień i że odjechać mu nie pozwoli, dopóki mu się podoba.

Lekarz odwołał się do wyższej instancji, która jednak wyroki adjunkta potwierdziła.

Izba lekarska wschodnio-galicyjska, zbadawszy przebieg zajścia, wniosła przedstawienie na piśmie i wysłała deputację do prezydenta Sądu krajowego wyższego p. Czerwińskiego, który zapewnił, że całe zajście zbada i wyda stosowne zarządzenia, aby podobne fakty nadal się nie powtarzały.

nych, a oni w dzień po nocnych wrażeniach, w tem przekonaniu, że to zawsze lepiej, niż całkiem nie odpoczywać.

Czytałem raz, że zdarzenia świata pomykają w wieczność albo poważną albo krotochwilną drogą. Autor, przytaczając przykłady, wspominał o parlamentarzystach, którzy jeżeli się nie lżą, nie biją lub nie nudzą, to się bawią kosztem wyborców. Jako obywatel tego świata i ja się trzymam tego zwyczaju, ale nie metodą parlamentarzystów, wijąc wam wieniec z powagi i krotochwili, które zbieram po drodze.

Zdarzyło mi się spotkać ludzi znanego wszędzie typu tj. cichych zwolenników i miłośników sztuki, którzy sami siebie w sekrecie uważają za znawców, głośno jednak znawstwa sobie odmawiają, chociaż bardzo lubią, jeżeli im je inni przyznają. Oni chętnie się laszą do artystów i aspirantów sztuki, ocierają się chętnie o sztukę i mówią o niej, jak i co się uda, w czem są zupełnie podobni do zawodowych i uznanych znawców. Ulegają łatwo sugestyi. I tak jeden z nich pokazywał mi w albumie pewną rzeźbę, która mu się nadzwyczajnie podobała, dopóki nie przeczytał o niej ujemnej krytyki pewnego znanego profesora. Od tej chwili przestał ją uznawać, i nawet nie chce patrzeć w jej stronę. Wspominam o nich głównie dlatego, że są oni jednym dowodem więcej, jak się typy ludzkie powtarzają.

Pociąg, jak gąsienica na tle szerokiego krajobrazu, czołga się i wije ku północy od brzegów wielkiej błękitnej wody wspina się ku górą, albo wwierca się w ich trzewia, aby wyjść zwycięsko drugą stroną. Olbrzymie zwały ziemi i skał nawet nie czują uporczywego robaczka w swoich wnętrznościach, jak człowiek nie czuje mikroskopijnej bakteryi, która w nim odbywa swoje podróże i wycieczki z pewnym celem i zamiarem. Zbliżamy się do Simplonu. Zwraca moją uwagę, że wiele osób pyta się o nazwy gór z wielką zawziętością. Zdarza się to i w innych sprawach, że ludzie uspokajają się dopiero poznawszy nazwę, chociaż ona nic nie wyjaśnia. Ten napozór mało znaczący fakt odkrywa nam ciasnotę naszej wiedzy, której alfa jest wrażenie, a omega terminologia. Zjawisko

Oczekujemy więc wyników wdrożonego śledztwa dyscyplinarnego i zadośćuczynienia za zniewagi, których w osobie jednego lekarza doznał cały stan lekarski.

Na rzecz Lwowskiego Towarzystwa Ratunkowego

ze sprzedaży **tutek** zdrowotnych

10% **Pierwsza Pomoc** **10%**
z żółtą watą,
pochłaniającą wszelkie szkodniki nikotyny.
Darmo! Próbki w każdej trafice **Darmo!**
darmo do nabycia!

SPRAWOZDANIE

z czynności Izby lekarskiej wschodnio-galicyjskiej.

Protokół z posiedzenia Wydziału Izby lekarskiej wschodnio-galicyjskiej z dnia 11. grudnia 1912.

Obecni: Prezydent dr. Festenburg, dr. Papée, dr. Mikołajski, dr. Schellenberg i dr. Zion; dr. Kohlberger usprawiedliwił swoją nieobecność.

Protokół z ostatniego posiedzenia odczytano i przyjęto do wiadomości.

1) Prezydent dr. Festenburg zdaje w krótkości sprawę z posiedzenia Wydziału wykonawczego austr. Izby lekar. w Wiedniu z dnia 10. grudnia i donosi, że przyjęto jego wniosek, aby z każdego posiedzenia przesłano Izdom protokoły obrad.

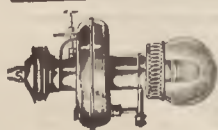
Co do sprawy techników dentystycznych odebrał wrażenie, że projekt rządowy nie ma widoków przyjęcia.

Następnie poruszył sprawę, aby lekarzom wojskowym oddać rolę kombatantów.

i jego nazwa znakomicie się wyręczają. W tej chwili przypomina mi się rozmowa Gavrochea z „Nędzników“ W. Hugo z małymi gośćmi, w której ten niezrównany ulicznik paryski wyjaśnia malcom, że szczury, to są „takie“ myszy, a na odwrócone pytanie zapewnia z całą powagą, że myszy, to są „takie“ szczury.

Co do gór, myślałem zawsze, że to wszystko jedno, czy się kark skreśli lub wzruszy do głębi na Jungfrau, czy na Monte Rosa.

Prozaiczna czystość i prostota Szwajcarów rażąco odbija od starej artystycznej kultury i niechlujstwa włoskiego. Zauważyłem jednak, że Szwajcarzy pochodzenia francuskiego niżej stoją pod względem czystości od Szwajcarów pochodzenia niemieckiego. Przychodzą mi na myśl nasze stosunki. I u nas mogłoby być czysto, gdyby wszyscy zaczęli się brzydzić przedewszystkiem tak zwanym własnym brudem. Tymczasem najlepiej „wychowane“ osoby polykają n. p. bez wahania własne ekspektoracje z płuc i oskrzeli ze względów estetycznych, aby nie wypływać. „Źle wychowani“ natomiast wypływają, gdzie się uda. Pierwsi szkodzą sobie, a drudzy sobie i innym. Wyrzucanie wydzielin błon śluzowych oskrzeli i nosa jest wskazane ze względów higienicznych, ale powinno się to załatwiać w miejscach do tego przeznaczonych, z których ani w mokrym stanie, ani po wyschnięciu wydzielin nie mogą się wydostać. Zdawałoby się, że nie potrzeba takich kwestyi poruszać. Tymczasem są to kwestye zasadnicze zdrowia, a dotychczas wcale nie załatwione i trzeba je tak długo przy każdej sposobności omawiać, dopóki załatwione nie będą. Pomimo ustaw i przepisów pluje się w ogrodach publicznych, w których się bawią dzieci i bezustannie stykają z plwocinami przez piłki, obręcze i inne zabawki, pluje się na trotoarach, trawnikach, ulicach, schodach, podwórzach, w tramwajach, wozach kolejowych, pluje się w chustki do nosa i chowa je do kieszeni. Czy to wszystko nie da się inaczej urządzić? Wszak był czas, że inne potrzeby fizjologiczne także się załatwiano publicznie i na wszystkich miejscach, co dzisiaj już jest rzadkim wyjątkiem.

Światła „Wiktorin“

Lampa spirytusowa o sile 180 świec. Najnowsze oświetlenie Koszta 3 hal. godzina. Przez władzę państw. zbadane i uznane za doskonałe.

OSKAR FASSLER Skład gramofonów i elektr. lamp we Lwowie, przy ul. Sykstuskiej l. 29.

Oświadczono, że wprawdzie w tym kierunku poczyniono już pewne starania, ale dotychczas bezskutecznie.

2) Prezydent odczytał pismo lekarza Ozyasza Rappa z Synowódzka donoszące, że magister farmacji Krokowski ze Stryja stara się o koncesję na publiczną aptekę.

Uchwalono ze względu na to, że lekarz Rapp ma domową aptekę, sprzeciwić się nadaniu koncesji.

3) Dr. Papée referuje taryfę Związku lekarzy dentystów, przyslaną Izbie do zaopiniowania.

Przyjęto ją w całości z małymi stylistycznymi poprawkami i uznano taryfę za przeciętną a nie minimalną.

4) W sprawie ukarania dra F. z B. trzema grzywnami po 50 kor. przez tamt. sędziego powiatowego,

Uchwalono na Wniosek dra Ziona zażądać ponownie od dra N. wyjaśnienia.

5) Wpłynęło 6 podań na koncesję na apteki publiczne, z tego 5 na Lwów a 1 na Podwołoczyska. — Wszystkie zaopiniowano odmownie.

Rada honorowa.

W znanej sprawie zatargu dra L. przeciw Związkowej kasie chorych jawi się osobiście kol. dr. L. i zaproszony w zastępstwie chorego dra S. kol. dr. D.

Na różne pytania referenta dra N. podaje dr. L., że twierdzenia Zarządu kasy chorych nie zgadzają się z prawdą, gdyż on dwa razy po 14 dni wyjeżdżał i zostawił na zastępcę dra R., który prawdopodobnie o tem doniósł przewodniczącemu kasy chorych. — Był przyjętym na tych samych warunkach co dr. K. i nie posiada umowy na piśmie, gdyż przyjął go ustnie dr. S., naczelny leka z tejże kasy. — Na interpelację którą dr. D. wniósł na posiedzeniu Zarządu kasy chorych, dlaczego dr. L. tak nagle został zaszuspendowany, odpowiedział przewodniczący, że jest to osobista sprawa dra S., który sam przyjął dra L. i sam wniósł zażalenie prze iw niemu. — Dr. L. podtrzymuje nadal swoje żądanie 3 miesięcznego wynagrodzenia i prosi Izbę o poparcie.

Po obszernej dyskusji uchwalili Wydział Izby przesłuchać kol. dra R. i dra S. celem wyjaśnienia sprawy.

Na tem posiedzenie zamknięto.

Dr. Zion
prowadzący pióro.

Dr. Festenburg
prezydent.

To samo może i musi stać się z pluciem i innymi rodzajami zanieczyszczenia miejsc uczęszczanych. Trzeba tylko odpowiedniej ustawy, odpowiednich urządzeń i odpowiedniej egzekutywy, nie tylko z pomocą władz, ale i społeczeństwa. — Idzie o rozwinięcie i rozpowszechnienie zmysłu higienicznego, przeciwko któremu wykraczają często tak zwane potrzeby estetyczne (stroje, chodniki, kobierce, zasłony i t. p.). Zmysł estetyczny zdrowy powinien zupełnie się zgadzać z poczuciem higienicznym, które jest zmysłem przyszłości. Brud jest wszędzie jednaki, czy to na rękach, czy na twarzy, czy w ustach i na zębach, czy na pięknej tkaninie, czy też za paznokciami, albo w innych fałdach skóry. Zdrowe poczucie estetyczne i higieniczne musi z nim wszędzie walczyć aż do zupełnego zwycięstwa. Uczucie obrzydzenia i wstrętu jest nienaukowym punktem wyjścia czystości i zmysłu higienicznego. Przeciwnie temu zmysłowi przyszłości wykraczają rażąco nawet niektórzy lekarze i higieniści teoretycy przez błędy, popełniane przeciw higienie w życiu własnym, tolerowane w życiu swoich rodzin, klientów, instytucji publicznych i t. p. Przyczyną jest lenistwo i niedbalstwo.

A jednak cały tryb nowoczesnego życia wymaga zdwojonej czujności higienistów. Urządzenia cywilizacyjne naszych czasów dają ogromną łatwość stykania się zdrowych z chorymi.

Wiadomo, że wiele chorób zakaźnych po przebyciu i wyzdrowieniu nie dają odporności, t. j. że można im uleść ponownie n. p. gruźlicy. Wiele osób nosi w sobie zarazki chorób zakaźnych, nie zdradzając żadnych objawów chorobowych. One bywają często rozsądnikami chorób. Inni długo noszą w sobie zaród choroby, zanim ona się rozwinie.

d. C. n.

Protokół z posiedzenia Wydziału Izby lekarskiej wschodnio-galic.
z dnia 18. grudnia 1912.

Obecni: Prezydent dr. Festenburg, dr. Kohlberger, dr. Mikołajski, dr. Papée, dr. Schellenberg i dr. Zion.

Protokół z ostatniego posiedzenia odczytano i przyjęto.

1) Prezydent donosi, że otrzymał od aptekarza Oberländera z okazji otwarcia nowej apteki koron 50 na fundusz wdów i sierót po lekarzach.

Uchwalono wysłać podziękowanie.

2) Podnie mag. farm. N. do c. k. Namiestnictwa o nadanie koncesji na aptekę we Lwowie, zaopiniowano odmownie a podanie mag. farm. Freudenthala, który kupił aptekę w Tarnopolu, zaopiniowano przychylnie.

3) Wydział wykonawczy austr. Izb lekar. przesyła pismo Izby lekar. salzburskiej w sprawie zastępstwa lekarza w razie powołania na wojnę z oświadczeniem, że zastępstwo ma tylko tak długo trwać, aż dotyczący lekarz nie może znowu objąć swoją posadę. — Uchwalono odpisać, że w naszym kodeksie deontologicznym podobny § jest już przewidziany,

4) Prezydent odczytał pismo dra N., które w całości potwierdza zajęcie dra F. ze sędzią w B. — Uchwalono wysłać memoriał do Prezydium Sądu wyższego i deputacja złożona z Prezydenta i Wiceprezydenta Izby ma się udać do Prezydenta Sądu w tej sprawie na audyencyę.

5) Dr. Zasadzki z Szczurowic donosi, że magister farm. Freund stara się o koncesję na publiczną aptekę w Szczurowicach. — Uchwalono nasamprzód stwierdzić, jak Izba oświadczyła się przy nadaniu tej koncesji.

6) Dr. F. . . . z K. . . ., prosi o wznowienie do hodzenia w zatargu swoim z lekarzem B. . . . — Po przeprwadzonej dyskusji uchwalono na wniosek kol. referenta odpisać, że po stwierdzeniu naprowadzonych faktów i wysłanych listów do l. prot. 972 i 1103. Wydział Izby nie ma powodu do zreasumowania swojej uchwały.

7) Dr. R. z Z. zapytuje się, czy jest dopuszczalne, aby lekarz bez ogłoszenia konkursu mógł objąć posadę w kasie chorych.

Uchwalono odpowiedzieć, że w zasadzie powinien być ogłoszony konkurs, ale nie można tego wszędzie zastosować, zwłaszcza w miejscach, gdzie niema drugiego lekarza.

8) Dr. Zion przedkłada przysłany mu przez Związek lekarzy dentystów memoriał w sprawie techników dentystycznych z prośbą, aby Izba przyjęła do wiadomości.

9) Dr. Papée stawia wniosek, aby od Wydziału wykonawczego austr. Izb lekar. zaurgować odpowiedź w sprawie wypowiedzenia umowy z Towarzystwami ubezpieczeń od wypadków i na życie. — Uchwalono.

Na tem posiedzenie zamknięto.

Dr. Zion
prowadzący pióro.

Dr. Festenburg.
prezydent.

NADESLANE.

Stomatolog DR. HENRYK ALLERHAND

po powrocie z podróży naukowej do Ameryki ordynuje
Wałowa 11. od 9-6 Telefon 152 11.

Posada lekarska, przynosząca dochodu rocznego nad 9.000 kor., do objęcia w razie kupna realności. — Zgłoszenia pod lit. Z. N. w Administracji „Głosu Lekarzy“.
3—1

Już otwartą została

Apteka centralna i laboratorium chemiczno-farmaceutyczne i kosmetyczne

MRA M. OBERLAENDERA

we Lwowie przy ul. Piekarskiej 45 (róg ul. Opata Hoffmana)
Telefon 1876.

TAPICER, DEKORATOR

poleca się P. T. Lekarzom do robót meblowych i dekoracyjnych i tapetowania w miejscu i na prowincyi

KAZIMIERZ HAUSER

Lwów, ul. Romanowicza 1. 11 przedłużenie ul. Akademickiej.

Dra Bronisława Sabata

Zakład roentgenowski i elektromedyczny
znajduje się obecnie
przy ul. Czarnieckiego 3 (Mezzanin)
Telefon 1520.

Instytut roentgenowski dla celów rozpoznawczych
lecniczych

Dra M. PENZIASA Lwów, ul. Sykstuska 9

Wybory do lwowskiej Rady miejskiej.

W dniu 16. stycznia odbędzie się głosowanie na 100 członków Reprezentacji miasta Lwowa.

Przed 3 lata zasiadało w lwowskiej Radzie miejskiej 6 lekarzy, mianowicie: bł. p. dr. Mahl, dr. Mikołajski, dr. Pisek, dr. Piasecki, dr. Starzewski i dr. Szpilman.

Przed 2 lata wskutek kompromisów stronnictw politycznych zabrakło miejsca dla lekarzy na listach kandydackich i zaledwie 3 lekarzy wybrano: dra Mikołajskiego, dra Piaseckiego, i dra Starzewskiego.

Obecnie hasłem wyborczym jest utrzymanie stanu posiadania stronnictw i znowu dla lekarzy, mających przecież w Reprezentacji miejskiej niejedno do powiedzenia, niewiele miejsc przyznano.

Ze dzieje się to ze szkodą dla sprawy publicznej, dowodzić nie trzeba.

Jednak odezwał się poważny głos krytyki w kołach techników, którzy słusznie zaznaczają, że w Radzie miejskiej zadania higieny publicznej są najważniejsze i że z tego powodu liczniejszy udział techników i lek rzy jest w niej pożądany.

W interesie sprawy publicznej i w interesie godności naszego stanu, który polityczna agitacja chce wyprzeć z terenu pracy publicznej, a zupełnie bezinteresownej, musimy się solidaryzować z akcją Komitetu techników.

Choćbyśmy przy tych wyborach nie zwyciężyli, pozostanie na przyszłość ślad, że domagaliśmy się odpowiedniego udziału w pracy nad zdrowotnością miasta i nad postępowaniem sanitarnym, że do tej pracy nie brakowało nam gotowości i zapału.

Dla tego przesyłamy Koledze parę egzemplarzy listy bezpartyjnej komitetu techników, lekarzy i budowniczych z usilną prośbą, by każdy z Kolegów na tę listę głosował i swych przyjaciół do głosowania na nią zachęcił.

Każdy z Kolegów może uzyskać nadto pełnomocnictwo od kobiet, uprawnionych do głosowania, a o ile sam nie mógłby się trudzić do głosowania jako pełnomocnik, zechce bezzwłocznie nadesłać je do Izby lekarskiej, przy czym nie należy wypełniać pełnomocnictwa, lecz tylko postarać się o podpis wyborczy.

Dla zapobieżenia nieporozumieniom wyjaśniamy, że międzyczynni muszą osobiście głosować, a pełnomocnictwo dopuszczalne jest tylko w wyjątkowych wypadkach, wyszczególnionych na karcie legitymacyjnej.

Wiemy z doświadczenia, że wielu Kolegów traci głos wskutek przeoczenia tych przepisów.

W liście naszej jest 8 kandydatów lekarzy, 15 kandydatów techników a całą listę ułożono, bacząc na osobiste kwalifikacje kandydatów bez względu na przynależność partyjną.

Za komitet lekarzy

Dr. Leopold Schellenberg, Dr. Edward Gerard Festenburg.

MATTONI'EGO SÓL BOROWINOWA

Prawdziwa jedynie,
gdy zaopatrzona
marką ochronną:
sowa z okularami.

to bywana z silnie leczniczo działającej borowiny w Soos obok Francensbadu. Naturalny przewór, zastępujący borowinę w kąpielach, branych w domu. Stosuje się według przepisu lekarza. Prosimy żądać zawsze:

Mattoni'ego sól borowinowa.

KRONIKA.

†
Dr. Adolf Stöckl

lekarz miejski i kolejowy w Czortkowie, b. członek Wydziału wschodnio-galicyjskiej Izby lekarskiej, zmarł po długiej chorobie w dniu 21. grudnia 1912 w Czortkowie w 64 roku życia.

Ukończywszy Uniwersytet wiedeński, osiadł pierwotnie w Tarnopolu, skąd po kilku latach przeniósł się do Czortkowa, gdzie pracował przez lat z górą 30 do końca życia. Znakomita wiedza teoretyczna, wrodzona bystrość umysłu, a przy tem umiłowanie zawodu zrobiły zeń rychło lekarza o rozgłośniej sławie. Przez długie lata cieszył się nader rozległą praktyką w kilku powiatach, jako żywe świadectwo, że i na zapadłej prowincji może lekarz pracą, zdolnościami i doświadczeniem wybić się wysoko ponad miarę przeciętną.

I w publicznej służbie zdrowia pozostawił trwałe ślady po sobie. Jako lekarz miejski był inicjatorem wodociągów czortkowskich, krociovym kosztem wybudowanych przez małą ubogą gminę z największym dla jej ludności pożytkiem.

Kolega najlepszy, nie odstąpił nigdy od zasad etyki lekarskiej, dając zawsze wyraz — gdzie mógł — ścisłej solidarności zawodowej.

Powszechnym otaczany szacunkiem padł ofiarą zawodu, strawiony wieloletnią ciężką, a ofiarną służbą lekarza-praktyka.

Z ramienia szerokiego grona kolegów lekarzy oddał mu cześć nad grobem wiceprezes sekcji czortkowskiej Towarzystwa lekarzy galicyjskich Dr. Sękiewicz z Buczacza, podnosząc cnoty osobiste zmarłego i oświetlając jego zasługi jako męża nauki, znakomitego lekarza, swój zawód gorąco miłującego, oddanego w całości swemu powołaniu.

Cześć pamięci zacnego obywatela, mistrza w wykonawstwie lekarskiem, chluby naszego zawodu!

Ofiary. Zamiast rozsyłania życzeń świątecznych i noworocznych złożył koł dr. Wiktor Borysiewicz kwotę 10 kor. na fundusz im. Festenburga dla wdów i sierót po lekarzach.

Do tego samego funduszu złożył dr. Borysiewicz 15 kor. zamiast wieńca na pogrzeb swego ojca i kwotę 25 kor. jako połowę dochodu czystego z urządzanego przez dra Borysiewicza kursu samarytańskiego.

Wszystkie te datki, razem w kwocie 50. kor. oddaliśmy Izbie lek. wschodnio-galicyjskiej.

O leczniczej wartości jodfersanu w leczeniu przymiotu zdają sprawę dr. Ernest Ecsedi i dr. Zygmunt Seböck na podstawie spostrzeżeń w szpitalu żydowskim dla chorób skórnych i wenerycznych w Peszcie.

Stwierdzają, że salwarsan nie zdołał wyrugować z leczenia przymiotu rtęci i jodu, lecz że w kombinacji z tymi środkami na zalecenie zasługuje.

W ciągu 8 miesięcy przeprowadzone porównawcze badania wykazały, że między różnymi przetworami jodu szczególnie wyróżnił się korzystnymi wynikami jodfersan. Jod w tem połączeniu podany ulega łatwo wessaniu i jednostajnie krąży w ustroju i jednostajnie z niego bywa wydalany.

Działanie jodfersanu jest szybkie a przy stanach niedokrewności fersan stanowi pożądaną pomocniczą część składową tego preparatu.

Jodfersan okazał się skutecznym środkiem przeciw przymiotowi a zaleca go się zwłaszcza w tych wypadkach, w których chodzi o poprawę ogólnego stanu chorych i ich stanu odżywienia.

Wielm. Panom Lekarzom, mającym zamiar udać się na wykształcenie dentystyczne za granicę, służymy dokładnymi informacjami, jakoteż bezpłatnie wypożyczamy tam potrzebne instrumenty.

BRUNO SASS I SKA
DOM DENTYSTYCZNO-TOWAROWY

Lwów, ul. Sykstuska I. 14

artykuły S. S. White.

Kompletne urządzenia na składzie pod najkorzystniejszymi warunkami.
KATALOGI I CENNIKI NA ŻĄDANIE GRATIS.

Konkurs.

Fundacja St. hr. Skarbka ogłasza niniejszem konkurs na posadę lekarza dla Zakładu sierót i ulogich w Drohowyżu.

Obowiązki lekarza Zakładowego określa instrukcja służbowa.

Pobory wynoszą 3450 koron płacy rocznej, za prowadzenie apteki K. 400. mieszkanie z opałem. Za dozór i dojazd do Zakładów fundacyjnych a to: w Mikołajowie do Zakładu dla ubo-

Skład i pracownia instrumentów chirurgicznych, noży nlezych i aparatów ortopedycznych

Juliana Trepczyńskiego

dostawcy do c. k. Kliniki dziecięcej Uniwersytetu Lwowskiego

L W Ó W

obecnie

ulica Dom.nikańska 9.

gich, do uzdrowiska w Żabim, do szkoły gospodyń wiejskich w Grzędzie pod Lwowem otrzymywać będzie zamiast dyet ryczałt roczny według umowy.

Lekarzowi Zakładowemu przysługuje nadto prawo do trzech pięcioleci w wysokości 10% płacy i do emerytury w myśl postanowień statutu emerytalnego dla funkcyjonaryuszów Fundacji.

Pierszeństwo mają kandydaci którzy wykażą się studiami specjalnymi i długoletnią praktyką w dziale chorób dzieci i w leczeniu sanatoryjnym i szpitalnym.

Posada będzie nadana na rok prowizorycznie, poczem nastąpi stabilizacja.

Podania wnosić należy do dnia 15 lutego 1913 do Kuratorji Fundacji St. hr. Skarbka, Lwów, Gmach Skarbkowski I p. drzwi 15, gdzie też można zasięgnąć szczegółowych informacji. Lwów dnia 10. stycznia 1913.

2-1

Skarbak m. p.

Lwp. 1910/912.

W Skałacie, dnia 12. grudnia 1912.

Konkurs.

Wydział Rady powiatowej w Skałacie rozpisuje niniejszem konkurs na posadę lekarza okręgowego z siedzibą w Tarnorudzie, tudzież z siedzibą w Toustem.

Okręg sanitarny z siedzibą w Tarnorudzie obejmuje gminy i obszary dworskie: Tarnoruda, Czerniszówka, Orzechowiec, Kaczanówka, Iwanówka, Rożyska, Turówka, Faszczówka, Łuka mała, Kokoszyńce, Kozina i Stawki o ludności 16.261 dusz zaś okręg sanitarny z siedzibą w Toustem obejmuje gminy i obszary dworskie: Touste, Berki małe, Dubkowce, Kałaharówka, Kąt toustecki, Krasne, Nowosiółka grzymałowska, Przekalec, Rasztowce, Sadzawki, Soroka i Wolica o ludności 12.974 dusz.

Do posady w Tarnorudzie przywiązana jest roczna płaca: 1400 Koron z Kasy Wydziału Rady powiatowej, 800 Koron z Kasy Wydziału krajowego, tytułem ryczałtu na objazdy, tudzież dobrowolny datok gmin Tarnoruda, Rożyska, Faszczówka i Turówka po 100 Koron, zaś do posady w Toustem roczna płaca 1200 Koron i ryczałt na objazdy 600 Koron.

Lekarz okręgowy tak w Tarnorudzie jak i w Toustem, będzie miał obowiązek utrzymywać aptekę domową, względnie postarać się w drodze właściwej o odnośną koncesję, zresztą obowiązany będzie do wykonywania czynności wymienionych w § 14. ustawy z 5. października 1906 Dz. u. kr. Nr. 148, jako też wydanej na tej podst wie instrukcyi.

Podania ostemplowane a zaopatrzone w alegata, przepisane postanowieniem § 7. powołanej wyżej ustawy, mności należy do Biura Wydziału Rady pow. w Skałacie do końca stycznia 1913. Posada ta nadana zostanie na rok pierwszy prowizorycznie, poczem nastąpi stabilizacja i prawo do emerytury.

3-1

Prezes Rady powiatowej

M. Baworowski.

Konkurs.

Wydział Rady powiatowej w Przemyślanach ogłasza niniejszem konkurs na posadę lekarza okręgowego w Świrzu, z roczną płacą 1.500 kor. tudzież ryczałtem na objazdy w kwocie 600 koron rocznie.

Chcący uzyskać powyższą posadę winien oprócz dostatecznej fizycznej zdatości, posiadać następujące warunki;

- 1) Obywatelstwo austriackie.
- 2) Dyplom doktora medycyny, uprawniający do wykonywania praktyki lekarskiej.
- 3) Nieskazitelny charakter.
- 4) Praktykę najmniej dwuletnią w zawodzie lekarskim.
- 5) Nieprzekroczony wiek lat 40.

Między kandydatami mają pierwszeństwo ci, którzy wykażą się dwuletnią służbą w szpitalu powszechnym po uzyskaniu dyplomu doktorskiego albo egzaminem fizyckim.

Po roku prowizorycznej służby może nastąpić stabilizacja z prawem do emerytury względnie zaopatrzenie wdowy i sierót w granicach określonych ustawą z dnia 12 maja 1909 dz. u. kr. N. 68. Bliższe obowiązki lekarza okręgowego normuje ustawa z dnia 5 października 1906 dz. u. kr. N. 148.

W skład okręgu lekarskiego wchodzi następujące gminy i obszary dworskie — a mianowicie:

1. Świrz	7. Tuczne z Prybeniem.
2. Hanaczów.	8. Dobrzanica.
3. Hanaczówka.	9. Wojciechowice.
4. Kopań z Gniłą.	10. Zędowice.
5. Kimirz.	11. Ostałowice.
6. Chlebowice św.	12. Niedzieliska.

Podania należy wnosić do Wydziału powiatowego najpóźniej do dnia 30 stycznia 1913 r. poczem posada niezwłocznie nadana zostanie. Z Wydziału Rady powiatowej

Wybranowski.

Prezes.

3-2

Epokowy wynalazek!!!

Ważne dla lekarzy — szpitali, pensyonatów, sanatoryjów, hoteli i pomieszczeń prywatnych.

Samoczynne odpylacze prochu. Dla obsługi ręcznej lub do popędu elektrycznego

przy zastosowaniu zwykłego kontaktu do lampki żarowej.

Jedynie higieniczne i najtańsze czyszczenie dywanów, materaców, mebli, firanek, dekoracji, bibliotek, książek, archiwów etct. skuteczniejsza jedna osoba jak najdokładniej ssącym, samoczynnym odpylaczem bez jakiegokolwiek natężenia.

Odpylacze działają jak maszynowe urządzenia do odpylania.

Aparaty te, jako najwyższy wyraz postępu techniki, w zastosowaniu są nadzwyczaj praktyczne, nieskombineowane, łatwe do obsługi i nigdy nie zawodzą.

Ceny aparatów bardzo przystępne.

Prospekty i oferty wysyła na żądanie franco i oplatnie

Czesław Hincinger

biuro techniczne, Lwów, Kraszewskiego 25.

L. 3423.

Myślenice, dnia 2. grudnia 1912

Konkurs.

Wydział powiatowy w Myślenicach rozpisuje konkurs na posadę lekarza okręgowego z siedzibą w Zawoi z płacą roczną 1200 koron, dodatkiem specjalnym od gminy Zawoi 800 koron, ryczałtem na objazdy 500 koron.

Z posadą tą połączone jest prawo do emerytury po myśli ustawy z dnia 12 maja 1909 (dz. u. kr. 68).

W skład okręgu sanitarnego zawojskiego wchodzi gminy i obszary dworskie: Zawoja i Skawica z ludnością około 8000 dusz. Podania o tę posadę należy wnosić do Wydziału powiatowego w Myślenicach do dnia 25. stycznia 1913.

W podaniach wykazać należy oprócz dowodu dostatecznej fizycznej zdatości 1) obywatelstwo austriackie, 2) dyplom doktora medycyny, uprawniający do wykonywania praktyki lekarskiej, 3) nieskazitelny charakter, 4) znajomość języków krajowych 5) praktykę najmniej dwuletnią w zawodzie lekarskim i 6) nieprzekroczony wiek lat 40.

Między kandydatami mają pierwszeństwo ci, którzy wykażą się dwuletnią służbą w szpitalu powszechnym po uzyskaniu dyplomu doktorskiego albo egzaminem fizyckim.

Z Wydziału Rady powiatowej

Prezes:

Bzowski.

3-2

L. 4433.

Konkurs.

Wskutek rozporządzenia Wydziału krajowego z dnia 12. grudnia 1912. 121.385, rozpisuje się konkurs na posadę lekarza okręgowego w Korolówce.

Płaca roczna lekarza okręgowego w Korolówce wynosi 1000 K, a ryczałt na objazdy 800 K.

Z posadą tą jest połączone prawo do emerytury w granicach postanowień ustawy z dnia 12. maja 1909. L. 68 dz. u. kr. Do okręgu Korolówka należą następujące miejscowości; Korolówka, Babińce ad Krzywce, Chudyjowce, Iuryampol, Krzywce

Apteka pod złotym jeleniem

zostanie w tym miesiącu przeniesioną do nowego lokalu
Rynek 18 (naprzeciw głównej bramy magistratu).

dolne, Krzywce górne, Piszczatyńce, Sapehów, Skowiatyn, Szuparka, Szyszkowce, Strzałkowce, Wierzchniakowce, Wołkowce ad Borszczów i Wysuczka.

Ubiegający się o powyższą posadę, oprócz dowodu dostatecznej zdolności fizycznej i nieprzekraczalnych lat 40 wieku wykazać się mają, że posiadają następujące warunki:

- 1) Prawo obywatelstwa austriackiego.
- 2) Dyplom doktora wszech nauk lekarskich, uprawniający do wykonywania praktyki lekarskiej.
- 3) Nieskazitelny charakter.
- 4) Znajomość języków krajowych.
- 5) Praktykę conajmniej dwuletnią w zawodzie lekarskim.

Między kandydatami mają pierwszeństwo ci, którzy wykazają się dwuletnią służbą w szpitalu powszechnym po uzyskaniu dyplomu doktorskiego, albo egzaminem fizykalnym.

Podania wnosić należy na ręce Wydziału powiatowego w Borszczowie do dnia 31. stycznia 1913 r.

Z wydziału Rady powiatowej.

Borszczów, dnia 17. grudnia 1912.

3-2

Prezes
Dr. Baworowski.

Konkurs.

W myśl rozporządzenia Wydziału krajowego z 5. listopada 1912 L. 164.069 rozpisuje się konkurs na posadę lekarza okręgowego w Rudkach dla okręgu Rudki, który obejmuje gminy i obszary dworskie, należące do okręgu sądowego rudeckiego.

Płaca roczna lekarza okręgowego w Rudkach wynosi 1.400 koron płatnych przez Wydział powiatowy oraz ryczałt na objazdy 600 koron płatny przez Wydział krajowy.

Posada ta nadana zostanie na razie prowizorycznie, po upływie zaś jednego roku nienagannej służby nastąpi stabilizacja z prawem do emerytury i zaopatrzenia wdowiego po myśli ustawy z dnia 1. maja 1909 Dz. u. kr. Nr. 68.

Siedzibą lekarza okręgowego są Rudki. Apteka, poczta i urząd telegraficzny w miejscu.

Ubiegający się o tę posadę winni wykazać się, że posiadają następujące warunki:

1. prawo obywatelstwa austriackiego;
2. dyplom doktora wszech nauk lekarskich, uprawniający do wykonywania praktyki lekarskiej;
3. nieskazitelny charakter;
4. znajomość języków krajowych;
5. nieprzekraczalny wiek 40 lat;
6. praktyka najmniej dwuletnia w zawodzie lekarskim.

Między kandydatami pierwszeństwo będą mieli ci, którzy wykazają się dwuletnią służbą przy szpitalu powszechnym po uzyskaniu dyplomu doktora lub egzaminem fizykalnym.

Podania należycie udokumentowane wnosić należy do Wydziału powiatowego w Rudkach po dzień 15. stycznia 1913.

Z Wydziału Rady powiatowej.

Rudki, dnia 28. listopada 1912.

Sekretarz:
Waskowski m. p.
3-3

Prezes
Skarbek m. p.

Maszyny na raty
wszystkich systemów oraz
i ończosnicze pojęcia
A. MALIMON
LWOW, UL. WAŁOWA L. 9.
Nauka szycia, haftu i pończosnictwa
a bezpłatnie. Nabywcom maszyn
pończosniczych gwarantuje roboty.
Warsztat reparacyjny we własnym
zarządzie. Ceny iki darmo opłatnie.

EUGENIUSZ SLAWIK

Lwów, HOTEL GEORGE'A (od ul. Sienkiewicza)

poleca

po cenach najniższych wyroby skórzane,

bizuterię francuską

oraz wielki wybór przedmiotów nadających się na

upominki.

Pediatrzy wiedzą najlepiej, z jakimi nieprzyjemnościami połączone jest często odzwyczajanie dzieci od piersi.

Od tych trosk mogą się lekarze uwolnić, jeżeli podczas odzwyczajania dzieci od piersi stosują wyłącznie

Phosphatine Fallieres

Z powodu znakomitego smaku, łatwej strawności i obfitej wartości składników odżywczych jest

PHOSPHATINE FALLIERES

niezbędną w praktyce pediatrycznej.

Cena szkatułki wystarczającej na 4 tygodnie 3-80 kor.

Dostać można we wszystkich aptekach.

Fabrykan: :

Chassaigné & Cie, Paris, 6 Avenue Victoria.

LYSOFORM

**powszechnie używany
środek desinfekcyjny,**

nieszkodliwy, bezwonny, pewnie działający, nie drażniący i tani.

Z wodą przekroploną tworzy jasne rozczynty, co zwłaszcza przy odkażaniu narzędzi jest ważnym, bo dobrze je widać w rozczyynie.

Flaszki oryginalne po	100 gramów	250 gramów	500 gramów	1000 gramów
Wszędzie po cenie:	K. —80	K. 1-60	K. 2-80	K. 4-60

IODONE ROBIN

Peptonat jodu zupełnie przyswajalny

Preparat ten różni się zupełnie i znacznie przewyższa inne podobne preparaty, nazywane organicznymi połączeniami jodu, które są nierozpuszczalne lub niestale. Dał on przy stosowaniu w szpitalach wyniki znakomite. Sprawozdanie Berthelot'a w Akademii Nauk w 1885 r. o peptonach. Jodon był poddany badaniom porównawczym w rozprawie Dra Boulaire'a w r. 1906. o związkach jodowych, zakomunikowanej w Paryskiej Akademii lekarskiej. (Posiedzenie 26 Marca 1907).

Stosowany w szpitalach w Paryżu i zagranicą.

Racjonalne leczenie rozedmy płuc.

Jodon Robin'a czyli organiczne, przyswajalne połączenie jodu jest znakomitym środkiem przeciw:

Dn'e, Miążdżycy tętnic, Astmie, Przymiotowi, Reumatyzmowi.

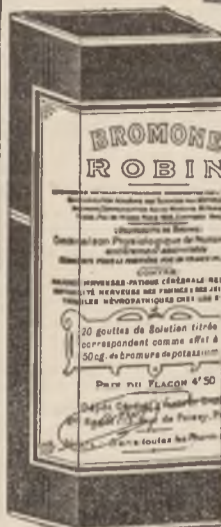
Nie daje niebieskiego zabarwienia z kłajstrem krochmalowym, co dowodzi, że nie zawiera jodu w stanie wolnym. Roztwór jest ściśle mianowany i zawiera 1 centygram metalicznego jodu w 5 kroplach.

Dawkowanie: Można go brać w mleku na czczo lub podczas jedzenia w winie, w wodzie, najlepiej podczas głównych posiłków w ilości od 10 do 100 kropli bez obawy o wywołanie jodyzmu.

20 kropli odpowiada 1 gr. jodku potasu. Dawka dzienna wynosi od 20 do 200 kropli.

Sprzedaż: 13 rue de Poissy, Paris i we wszystkich aptekach.

BROMONE ROBIN

Fizyologiczne, rozpuszczalne i przyswajalne połączenie bromu.

Pierwsze bezpośrednie i zupełnie stałe połączenie bromu z peptonem.

Leczenie bezsenności nerwowej.

Jest to jedyny roztwór mianowany, wypróbowany po raz pierwszy w Salpêtriêre (Rozprawa D-ra Mathieu 1905 r.) Sprawozdanie profesora Blache'a w Paryskiej Akademii lekarskiej (25 marca 1907 r.).

Z powodzeniem zastępuje sole bromowe, nie wywołując objawów bromizmu.

Bywa znakomicie znoszony. Nie ma przykrego smaku.

Działanie silniejsze, niż wszystkich znanych podobnych środków.

40 kropli równa się pod względem działania leczniczego 1 gr. bromku potasu.

M. Robin, 13 rue de Poissy, Paris i we wszystkich aptekach.

JEDYNE CAŁOROCZNE PISMO ILLUSTROWANE

poświęcone polskim Zdrojowiskom, Sanatoryom, Letniskom, Turystyce i Sportom higienicznym — p. t.

„NASZE ZDROJE“

Oficyalny organ Krajowego Związku Zdrojowisk i Uzdrowisk.

Wydaje już trzeci rok we Lwowie Związkowy Komitet redakcyjny pod redakcją Dra Juliusza Bandrowskiego.

Ogłoszenia i abonament rocznie 8 koron — sezonowo (od I V — I IX) 5 koron przyjmuje Administracja „Naszych Zdrojów“ — Lwów, ul. Romanowicza I. 9. i wszystkie księgarnie.

Szczawnica

szczawowy alkaliczno-słone (? zdroji) najsilniejsze w Europie.

Wskazania: choroby dróg oddechowych, narządu trawienia, dróg moczowych, przemiany materii, krwi i choroby nerwowe.

Sezon od 20 maja do 30 września.

Zakład inhalacyjny odnowiony, zakłady wodolecznicze, łaźniarki mineralne, kąpiele słoneczne. — Mieszkania tanie od K 1-60 począwszy i z komfortem urządzone. — Wykwintna restauracja i liczne pensjonaty. W I. i III. sezonie mieszkania 20—30% tańsze. — Lekarz zakładowy Dr. K. Wityński, 8 lekarzy praktykujących. — Zwolnienia od taks tylko wyjątkowe, w II. sezonie wykluczone. — Mieszkania po każdym gościu przymusowo formaliną desinfekcyonowane.

Śmieci i płwociny spalane w specjalnym piecu.

Stacya kolei Stary Sącz lub Nowy targ. Zgłaszać się o mieszkania i po fiaków do Zarządu lub zajeżdżać po informację mieszkaniową wprost do Zarządu. Unikać faktorów.

Najsilniejsze wody lecznicze na całą Europę. — Lecznicze: Józefina, Magdalena, Wanda i Stefan i alkaliczno-słotowe najsmaczniejsze: Stefan i Jan

wysyła w czasie bezmroźnym Zarząd w skrzyniach po 25, 30 i 50 butelek.

Są one do nabycia we wszystkich aptekach, składach wód mineraln. i aptecz. oraz w Składnicy wód Kraj. Związku Zdrojowisk i Uzdrowisk we Lwowie.

Wina Lecznicze

przez piewszorządne powagi lekarskie zalecane u firmy

DIDOLIĆ I PRPIĆ

Lwów, tylko ul. Czarnieckiego I. 3.

:: Próbki i cenniki wysyłamy na żądanie bezpłatnie. ::

Środek odżywczy i wzmacniający, zawierający żelazo i fosfor (Acidoalbumina).

ŻELAZO! FOSFOR: zwiększa znacznie ilość hemoglobiny i czerwonych ciałek krwi, pobudza łaknienie, podnosi ciężar ciała i wzmacnia nerwy.

PROSZEK FERSANOWY.
Tabletki czekoladowo-jodowo fersanowe dla dzieci (w kartonach oryginalnych po 50 sztuk).
D. S. 2 razy dziennie po 2—4 kołaczyki.

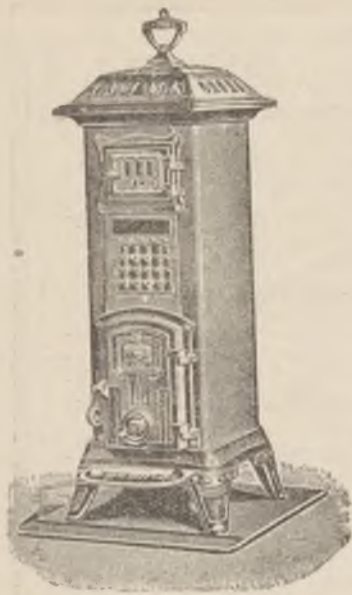
TABLETKI FERSANOWE,
jodowo-fersanowe dla dorosłych. (w kartonach oryginalnych po 50 i 100 sztuk).
D. S. 2 razy dzien. po 3—6 tabletek stosownie do wskazania

PANOM LEKARZOM

piśmiennictwo i próbki bezpłatnie. — Otrzymać można we wszystkich aptekach.

Tabletki bromowe-fersanowe Fersan-Werk, Wien IX.

M. KIERSKI

PRZEDTEM

PIETRZYCKI

LWÓW, PASAŻ MIKOŁASCHA

TELEFON 1854

HANDEL TOWARÓW ŻELAZNYCH, GALANTERYJNYCH NACZYŃ KUCHENNYCH, I ARTYKULÓW TECHNICZNYCH

WIELKI WYBOR WSZYSTKICH TOWARÓW ŻELAZNYCH, — CENY, UMIARKOWANE. —

Sanatorium

chorób wewnętrznych w ZAKŁADZIE WODOLECZNICZYM

„Kisielka“ Lwów, Kąpielna 8.

przyjmuje przez cały rok chorych, z wyjątkiem

chorób umysłowych i zakaźnych.

Telefon 932.

Telefon 932

„ZDROWIE”

Fabryka wód mineralnych i napoi musujących

polecona i pod kontrolą Towarzystwa lekarskiego pozostająca

wyrabia wszelkie wody sztuczne, stołowe i lecznicze oraz napoje musujące najlepszej jakości.

LWÓW, BAJKI BOCZNA.

TELEFON Nr. 544.

FABRYKA PRZETWORÓW LECZNICZYCH Eugeniusza MATULI

w RADOMYŚLU WIELKIM poleca przetwory własne:

Kamphenol Prof. Dra Chlumskyego. Znakomite Antisepticum: ropniakach, czyrakach, przetokach gruźliczych i t. p. Cena flaszki Kor. 2.—

Pilulae medic. Matula. Pilulae natr. arsenic. comp. Każda pigułka zawiera: Natr. arsenic. 0.0005 Ferr. protokol. 0.05. Chinin hydr.-Calc. glycerin. phosphor. Extr. Colae spis. aa 0.03. Extr. nucis vom 0.005. Pulvis rhei q. s. Pigułki te są obdukuwane cukrem. Cena za flakon o 100 pig. Kor. 4.—. Wydaje się jedynie na przepis lekarski.

Ferrophosphat (Syr. ferr. mangan hypophosphor. comp.)

w działalności identyczny z Syr. Fellowa, Dra Eggera itp.

Nieoceniony jako tonicum w przypadkach niedokrewności, w cierpieniach narządu nerwowego, krzywicy, neurastenii, itp. Zawiera: żelazo mangan, wapień, potas, chinię, fosfor, strychninę, kwas i sole hypofosforowe rozpuszczone w syropie. Skład chemiczny podany na każdej flaszce Ferrophosphat MATULI wydaje się jedynie w aptekach na przepis lekarski. Cena za flakon Kor. 2.—. Sposób użycia: 2—3 razy dziennie łyżeczkę od kawy w 1/4 szklanki wody. Do nabycia we wszystkich aptekach.

Sapomenthol. (Maść Sapomentholowa).

Zawiera ciała lotne jak: olejki eteryczne, kamforę, amoniak, alkohol, mentol, itp., które przetwarzane na gorąco w maszynach parowych z mydłem dają jednolitą masę, łatwo dokładnie wetrzeć się dającą. W użyciu przyjemny, o miłej woni. **Działa znakomicie w bólach reumatycznych różnych postaci**, specjalnie w reumatyzmie mięśniowym, lumbago, ischias, nerwobólach itp. W działaniu szybki i często pewny nawet w wypadkach, gdy inne leki skutku nie wywierały. Skuteczność Sapomentholu stwierdzają liczne poświadczenia lekarskie, jakoteż badania, czynione na klinice wiedeńskiej na oddziale III. Sposób użycia: Odpowiednie części ciała naciera się silnie, poczem owija takowe watą lub flanelą. Do nabycia we wszystkich aptekach, po cenie za mały słoik Kor. 1'60, za duży Kor. 6'—. Tylko w oryginalnych słoikach.

Preparata powyższe są do nabycia we wszystkich aptekach. Skład główny w aptecce WP. Piotra Mikolascha.

Uprasza się celem otrzymania wyrobu właściwego, przepisując używać zawsze formułki: **oryginal. Matula.** Nazwy, marka ochronna i opakowanie prawnie zastrzeżone. Broszury i próbki dla Panów Lekarzy gratis i franco przesyła Laboratorium i Fabryka przetworów farmaceutycznych **EUGENIUSZA MATULI w Radomyślu Wielkim.**

Z polecenia Towarzystwa ginekologicznego lwowskiego wyrabiam następujące opatrunki (P) położnicze, sterylizowane

GAZE odtłuszczoną - - - P
jodofanową 10%
jodoformową 10%
wioformową 10%

w pudełkach, zawierających 5 metrów gazy. — **WATĘ BRUNSA „VIS“** w płatkach P, w kartonach po 100 i 250 gr. Na każdym pudełku jest umieszczona moja firma i litera P, toteż proszę tylko takie przyjmować jako wyrób krajowy. — Polecam również **PASTYLKI SUBLIMATOWE** prof. Obalińskiego. Plastry smarowane z marką „Vis“. — **GAZE JODOFORMOWĄ** Dra Bylickiego w formie opaski i **OPASKI OPARZELINOWE** prof. Trzebieckiego i wszystkie inne używane opatrunki.

M. L. DOBROWOLSKI

Mag. farmacyi, właściciel fabryki opatrunków chirurgicznych „Vis“

W PODGÓRZU.

Zakład wodoleczniczy Dra Chramca w Zakopanem

otwarty rok cały. Umieszczenie dla 350 osób. Nowo wybudowany zakład jest urządzony z największym komfortem. Urządzenia lecznicze wzorowe. — Ceny n epodwyższone. Pokój jednoosobowy z utrzymaniem od 10 koron wwyż. —

Syr. Hypophosph. Comp. Dr. Egger

Od dziesiątek lat
w najszerzych ko-
łach lekarskich
uznane i

szerokie zastosowanie mające **Roborans** i **Tonicum**, działające
zawsze pewnie przy anemii, neurastenii, braku apetytu itd.
Flaszka oryg. 330 gm. = 2-10 kor., flaszka oryg. 660 gm. = 4-80 kor.

Inj. Natri Kakodyl.

Dr. Egger

Preparat arsenowy do
wstrzykiwań podskórnych.
Przy typowym działaniu
arsenu jest nietrującym
nawet w wysokich daw-
kach nieszkodliwym i zupełni jałowym. Także przez dłuższy
czas można go stosować bez szkodliwego działania ubocznego.

20 ampułek 4-50 kor. 12 ampułek 3- kor.

Dr. LEO EGGER & J. EGGER, Budapest VI. Révay-ut. 12.

Nowe syntetycznie utworzone purgantia

mają według badań prof. dr. Blumenthala, dr. Bergmana
dr. Marschalla, dr. Franka itd. *nieprzyjemne, a nawet
często niebezpieczne działanie uboczne.* — Jakież
więc środki czyszczące nadają się w praktyce lekarskiej
i są stosowne do stałego, dłużej trwającego używania?
Tylko te, które przyrządzono z materiałów roślinnych
które działają pewnie, wydatnie i bez bólów.

Pil. aperientes Kleewein

są takim środkiem czyszczącym, a skład ich jest: Extr. Cascar. sagrad. rec.
parat. Extr. Rhei chinens rec. par. aa 3-0, Podophyllini. Extr. Belladonae
aa 0-50 Pulv. Cascar. sagr. quant. sat. ut fiant pil. Nr. 50 Obduc. c. Sach.
alb. et fol. argen.

Cena 2 Kor. = 1-70 M.

1-2 pigulek, zażytych wieczór z wodą, sprowadzają
po spokojnie przespanej nocy rano wydatny, bezbolesny
stolec. Dlatego od 25 lat zapisują te pigułki przy opie-
szałości stolca i tegoż następstwach jako *niezawodny*
środek czyszczący. Można zapisywać według powyższej
formuły lub krócej jako

Pil. aperientes Kleewein.

Próbki dla Panów Lekarzy wysyła bezpłatnie i franco „Adler-Apotheke“ S. E. Kleewein Krens bei Wien

●●●●● Rok założenia firmy 1883. ●●●●●

Wino Kola „Stoll“, Cesarski eliksir Kola „Stoll“,
Eliksir Kola „Stoll“, Granulee Kola „Stoll“,

są znakomitymi środkami leczniczymi przeciw dolegliwościom
żołądka, wzmacniają szczególnie muskulary i nerwy. Dzia-
łają znakomicie podczas znużenia i ogólnego osłabienia.

Próbki i broszury na żądanie bezpłatnie.

K. STOLL, Praga-Vinohrady 752.

Do nabycia w aptekach, drogueryach lub wprost.

Główny skład na LWÓW i Galicyę wschodnią w drogueryi
Piotra Mikolascha i Ski, Lwów, ul. Kopernika 1 i w aptece
dra Jana Piepes-Poratyńskiego we Lwowie, pl. Bernardyński 1. 1.

Główny skład na KRAKÓW i Galicyę zachodnią w aptece
K. Wiśniewskiego Nast. Kraków, ul. Floryańska 15.

●●●●● Wielokrotnie premiiowane. ●●●●●

Specyjalną metodą odwaniania tranu sporządzony jest

Tran Jodowo-Żelazisty Aromatyczny z prawnie zarejestrowaną marką ochronną **JECOFERROL**

Główny skład w aptece pod **ZŁOTĄ KORONĄ**
chemika Dra FRANZOSA W TARNOPOLU, UL. RUSKA.

Tran ten, zawierający 0-25% jodku żelaza, przewyższa pod wzglę-
den nadzwyczajnie przyjemnego smaku i zapachu wszelkie zagranic-
zne wyroby znacznie droższe. Używa się ze znakomitym skutkiem
w skrofulozie, anemii i innych podobnych przypadłościach. Do ka-
żdej flaszki dodany jest pakiet znakomitych cukierek miętowych.

Cena oryginalnej flaszki pojemności 500 gr. koron 2.50.

Przepisuje się „Jecoferrol“, Dr. Francos lag. orig.

Jecoferrol polecony został przez Towarzystwo przemysłowo-le-
karskie w Krakowie, ponadto odznaczony na wystawach higieni-
cznych w Paryżu i Wiedniu 1906 i we Lwowie 1907 wielkim złotym
medalem, krzyżem honorowym i srebrnymi medalami postępu.

Do nabycia we Lwowie w aptekach: Hay'a, Łazowskiego, Mikolascha, Dra
Piepes-Poratyńskiego, Dra Wiewiórskiego. W Krakowie w aptece Wiszniewskiego.

...APTEKA...

i Laboratorium chemiczno-farmaceutyczne

SZYMONA HAYA

c. i k. dostawcy nadwornego we Lwowie - - -

wyrabia i poleca swoje wyjąłowane płyny do wstrzykiwań podskórnych w zatopionych rurkach (ampoules). — Do każdego
pudełka dołączam pilniczek.

Aether depur. c. camph. 0-10

Arsacetin 0-10

Camphor 0-10 c. Ol. amygd.

Cocain hydrochl. Merck 0-01. 0-02

Coffein. natr. benzoic. 0-10

Coffein. natr. salicytic 0-20

Ergotin Bombellon 0-50—1-00

Morphium mur. Merck 0-01—0-02

Natr. kakodylic. 0-05

Natr. methylarsen 0-05

Novocain 0-02 Adrenalin qtt I

Strychnin nitr. 0-001.

Wszelkie inne kombinacje wykonuję na zamówienie w najkrótszym czasie.

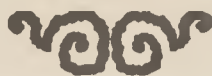
Uprasza się, celem otrzymania wyrobu właściwego, przepisując, używać zawsze formułki: ORIGINAL „HAY“

Stanisław Stępkowicz

Lwów, Sobieskiego 9
Pierwszorzędną Magazyn futer
i Pracownia kuśnierska poleca

Futra

damskie, męskie, i po-
dróżne oraz boa czapki
i zarekawki w kolosal-
nym wyborze, po bar-
dzo niskich cenach.

MATTONIEGO GISSHÜBLER

naturalna szczawa alkaliczna
jako źródło lecznicze od lat
setek uznana we wszelkiego
rodzaju niezżytach przewodów
oddechowych i narządów tra-
wienia, w goścu, katarze żo-
łądka i pęcherza. Nieocenio-
na dla dzieci, rekonwalescent-
ów i podczas brzemienności.

Henryk Mattoni
KARLSBAD — FRANCENSBAD
WIEN — — BUDAPEST

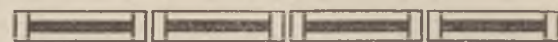

SANATORYUM Dr. K. DŁUSKIEGO w Zakopanem dla chorych piersiowych otwarte przez cały rok.

Piękny widok na TATRY. Wystawa pokoi południo-
wa. — Centralne ogrzewanie, elektryczne oświetlenie,
wodociąg gorącej i zimnej wody na wszystkich piętrach,
winda elektryczna, kamera dezynfekcyjna, pokoje izo-
lacyjne dla chorób zakaźnych, odkażanie naczyń,
pracownia Röntgena.

Czytelnia, sala teatralna, kaplica, telefon
telegraf, poczta i konie w Zakładzie.

Ceny bardzo umiarkowane, od 11 koron
za mieszkanie, utrzymanie i kurację.

Rządowo uprawniona

Fabryka wód mineralnych
sztucznych i specjalnych leczniczych

pod firmą

K. RZĄCA i CHMURSKI

w Krakowie, ul. św. Gertrudy 4.

wyrobia pod kontrolą Komisji Przemysłowej Tow.
Lek. Krak. polecane przez toż Towarzystwo

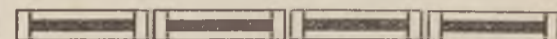
Wody mineralne

odpowiadające składem chemicznym wodom: Bil-
skiej, Giesshüblerskiej, Selterskiej, Vichy, Marienbadz-
kiej Homburg, Kissingen, tudzież

specjalnie lecznicze

jak: litową, bromową, jodową, żelazistą, kwaśną
oraz normalne wody mineralne z przepisu Prof. Ja-
worskiego.

Sprzedaż cząstkowa w aptekach i drogueryjach
Cenniki na żądanie franko.

5% na dochód funduszu dla wdów i sierot po lekarzach.

GUSTAW SZANCER

aptekarski w Przemyślu poleca:

Syrupus kalii sulfoguaiacoli codeinatus

Zawiera w 100 częściach 10 procent kalii sulfoguaiacoli i 0.20%
Codeini muriat: Merck.

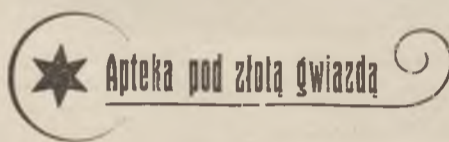
Zastępuje w zupełności wyroby obco krajowe, jak:
Sirolin, Sorisin i tym podobne.

Każda flaszka Syropu zaopatrzona dziesięcioma markami halero-
wemi Towarzystwa Samopomocy Lekarzy w Krakowie.

Dotychczas zużyto na fundusz dla wdów i sierot po leka-
rzach 290.000 znaczków za kwotę 2.900 koron.

Cena flaszki 2 korony.

5% na dochód funduszu dla wdów i sierot po lekarzach.

Apteka pod złotą gwiazdą

Piotra Mikolascha

wyrobia:

Syrup sulfogujakolowy

i Syrup sulfogujakolowy z kolą

Syrup Sulfogujakolowy kosztuje K 2.00

„daje się” z Kolą „ ” 2.50

Wydaje się tylko na przepis lekarski.

Poleca ustalonej sławy **wina lecznicze** przez dra Karola Mi-
kolascha pierwsze w Austrii w roku 1870 wprowadzone.
Wino Chinowe, Chinowo-żelaziste, Kaskarowe, Borówkowe, Rum-
barbarowe, Pepsynowe, Cola, Peptonowe, Malaga, Tokaj stary, Cognac najlep-
szy. Zaopatrzone atestami pierwszorzędnych powag lekarskich i naukowych.
Główny skład wszystkich specyfików krajowych i zagranicznych.

Ważne dla Pp. Lekarzy!

Buduje maszyny influencyjne
oraz posiada gotowe na składzie,
wykonuje budowy induktorów,
aparatury do elektryzowania,
modeli i wynalazków.

Naprawy i odnawianie mikro-
skopów, wszelkich aparatów
naukowych, fotograficznych, op-
tycznych i instrumentów raz
urządzeń lekarskich, urządzeń
członki elektryczne i telefony.

Wykonuje punktualnie i tanio

Zakład precyzyjno-mechaniczny

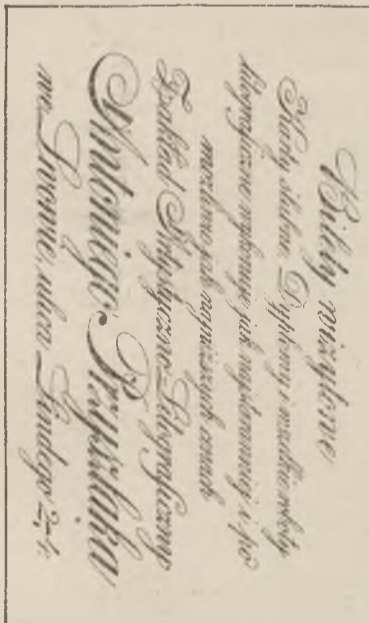
RUDOLFA CHRISTA

LWÓW — ASNYKA 10 — LWÓW.

SEMMERING SANATORIUM

Rad. ces. Dra Vécsei

2 godziny od Wiednia. 900 m. nad
p. m. Dla chorych na cierpienia ner-
wów i przemiany materii, szczególnie
dla chorych na cukrzycę.

SANATORYUM

DLA CHORYCH

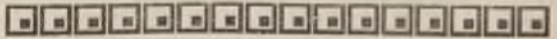
PSYCHONERWOWYCH

LWÓW, „NAD ŻELAZNĄ WODĄ”.

Przyjmuje się chorych, dotkniętych wszelkimi postaci-
ami chorób umysłowych, tudzież psychonercwicami
padaczkowemi, hysterycznymi i choreatycznymi, jak róż-
nież alkoholistów i morfinistów. — Zbudowane i urząd-
zone na wzór sanatoriów zagranicznych, daje sposo-
bność stosowania wszelkich najnowszych środków i spo-
sobów leczniczych, a szczególnie kąpiele przydłużnych
(Dauerbäder). — Postępowanie z chorymi z powodu
ograniczonej liczby ściśle indywidualizujące. — Opieka
domowa. Obfitość rozrywek. — Staranie o odpowiednie
zajęcie dla chorych. — Możliwie największa swoboda.

Cena 10 K za dobę i więcej. Bliższe
szczegóły na żądanie.

DR. JAN ŚWIĄTKOWSKI, kierujący lekarz.

KEFIR

dostawia
do mieszkań

MLECZARNIA PRZEWORSKA

we Lwowie

ulica Polna 1. 25. — Telefon Nr. 835.

K. ZIELIŃSKI OPTYK I MECHANIK

Kraków, Rynek gł., A-B, I. 39.

poleca Wnym Panom P. T. Okulistom swoją, pierwszą na Galicyę,
szlifiernię szkieł optycznych,

urządzoną podług systemu metrycznego z popędem rotorowym. Jako spe-
cjalność szlifuje wszelkie soczewki kombinowane z szkła białego, dym-
nego i niebieskiego. Zarazem poleca swój magazyn obficie zaopatrzonej we
wszelkiego rodzaju wyroby optyczne, aparaty elektryczne lekarskie i t. p.

Utrzymuje w znacznym wyborze sztuczne oczy ludzkie.